

บทคัดย่อ

หัวข้อวิจัย รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ของผู้นำชุมชนในเขต
จังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี สุรสิทธิ์

หน่วยงาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารของผู้นำชุมชนในเขต
จังหวัดนนทบุรี 2) ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีแก่ชุมชนตามความคิดเห็นของ
ผู้นำชุมชน และ 3) เพื่อสังเคราะห์และพัฒนารูปแบบการสื่อสารเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) ของการ
สื่อสารเพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ วิธีวิจัยนั้นใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณควบคู่ไปกับการวิจัยเชิง
คุณภาพ ประชากร คือผู้นำชุมชนในจังหวัดนนทบุรี 6 อำเภอประกอบด้วย นายกเทศมนตรี นายก
องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำความคิดหรือตัวแทนชาวบ้านที่เป็นที่ยอมรับ และ
สมาชิกจากชุมชนต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี รวม 942 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนา
ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์
สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม
และจากการสังเกต นำมาประมวลผลข้อมูลและจัดระบบข้อมูล แล้ววิเคราะห์ตามกรอบวิจัย โดยเทคนิค
การวิเคราะห์เนื้อหาแบบสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า :

สภาพและปัญหาการสื่อสารของผู้นำชุมชน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และใช้สื่อ
เฉพาะกิจในชุมชน ได้แก่ หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย สื่อบุคคลในท้องถิ่น ใบปลิว จดหมายข่าว การ
ปิดประกาศตามบอร์ดสาธารณะ และการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน มีความถี่ในการเปิดรับอยู่ในระดับ
ปานกลาง ผลของการรับรู้ข่าวสารทำให้ผู้นำมีความสนใจ มีทัศนคติและการแสดงออกทางการเมืองอยู่
ในระดับมาก และมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการสื่อสารของผู้นำ โดยรวมอยู่
ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำมักใช้สื่อของทางราชการมาชี้แจงกับประชาชน ข่าวสารทางการเมืองมีความ
ซับซ้อนซ่อนเงื่อนยากที่จะทำความเข้าใจโดยตรงไปตรงมา ทั้งผู้นำและผู้ติดตามต่างติดตามการเสนอสาร
ทางการเมืองของสื่อ/กิจกรรมที่ตนชื่นชอบ ในขณะที่สมาชิกในชุมชนก็มีความเห็นสอดคล้องกับผู้นำ
ชุมชน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า ผู้นำไม่ควรรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่คนเดียว ต้องกระจายข้อมูลให้
คนในชุมชนทราบและรับรู้ พร้อมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนด้วยใจเป็นธรรมและต้องหา
แนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีแก่ชุมชนตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน พบว่า กลยุทธ์ด้านผู้ส่งสาร ด้านเนื้อหาสาร ด้านสื่อ/ช่องทาง/วิธีการ และด้านผู้รับสาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ส่งสาร (ผู้นำ) และผู้รับสาร ต้องเข้าใจบทบาทตัวเอง ทำตัวเป็นกลางไม่เข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข่าวสารก่อนสื่อสารออกไป รู้เท่าทันสื่อ เป็นนักฟังที่ดี ฟังแล้วคิดตามอย่างรอบคอบ ส่วนสื่อก็ต้องมีความเป็นกลาง เป็นธรรม เสนอสารที่เป็นจริงและถูกต้อง ส่งเสริมคุณธรรมและจุดแข็งของชุมชนและประเทศ

การสังเคราะห์และพัฒนารูปแบบการสื่อสารเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) ของการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสามัคคี โดยชุมชนต้องมีลักษณะร่วมกัน 6 ประการ คือ 1) ความมีส่วนร่วมของทุกคนในชุมชน 2) ความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ 3) ความยุติธรรมในสังคม 4) การศึกษาของคนในชุมชน 5) เศรษฐกิจอยู่ในระดับพอเพียง และ 6) การมีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ซึ่งนำมาบูรณาการกับรูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสามัคคี สามารถสร้างเป็น “นนทบุรี โมเดล” (NONTHABURI Model)